

آیا هزینه برای ساخت ماهواره پیام به نفع اقتصاد کشور بود؟ - دیجیاتو

آرش پارساپور | شنبه، ۰۶ بهمن ۱۳۹۷

حواشی عملیات ارسال ماهواره پیام تمامی ندارد؛ خبر خوشی که بعد از شکست چندان خوش نماند و وزیر ارتباطات قول داد که در آینده بیشتر و بیشتر در این زمینه کار خواهند کرد. او در بین حجه سوالاتی که بعد از این عملیات ناموفق قرار گرفت به هزینه تمام شده برای ماهواره پیام هم جواب داد و آن را در طی ده سال حدود ۱.۲ میلیون یورو اعلام کرد؛ رقمی که به نظر چندان زیاد نمی‌آید اما برخی از کارشناسان معتقدند که این هزینه می‌تواند جای بهتری مصرف شود.

وزیر ارتباطات بعد از منتشر شدن یک سری انتقادات از این فعالیت‌ها که مهم‌ترین آن توسط «صادق زیباکلام» منتشر شد؛ ویدئویی را در سطح وب منتشر کرد و از مردم خواست تا آن را در گروه‌ها و کانال‌هایی که عضو هستند بازنشر نمایند تا فواید صنعت فضایی و پرتاب موشک بر همگان آشکار شود. در این ویدئو و صحبت‌های پیشین جهرمی گفته می‌شود که پیشرفت در این صنایع می‌تواند به بهبود اوضاع کشاورزی و نقشه‌کشی کمک شایانی کند و وزیر ارتباطات هم این هزینه‌ها را ضروری دانست و در اینستاگرام خود نوشت:

«این بودجه‌ها از جنس هزینه نیست، بلکه سرمایه ملی است. به خاطر دارید اجرای بخشی از دولت الکترونیکی چه میزان از هزینه‌های کشور و بریز و بیاش‌ها را جمع می‌کرد؟ داشتن ماهواره سنجشی نیز به همان میزان بهره‌وری منابع آب و کشاورزی ما را بهبود خواهد بخشید.»

«رضا شهبازی» کارشناس هوافضا در گفتگو با دیجیاتو عنوان می‌کند که عدد ذکر شده برای هزینه ماهواره پیام احتمالاً رقمی قدیمی است و یا برخی از هزینه‌ها از جمله نیروی انسانی و هزینه پرتاب موشک را در خود جای نداده است. او حداقل قیمت برای پرتاب یک ماهواره دانشجویی را چیزی حدود ۱۵ میلیارد تومان می‌داند و می‌گوید: «یک تیم ۱۵ تا ۵۰ نفره برای این موضوع نیاز داریم که معمولاً برای ماهواره دانشجویی هم از افرادی استفاده می‌شود که مستلزم آموزش دیدن و آزمون و خطا هستند.»

شهبازی معتقد است که این ماهواره مدت‌ها آماده پرتاب بوده و روند ده ساله تولید آن چندان منطقی نیست. او در پاسخ به این سوال که آیا این هزینه‌ها در اقتصاد کشور کاربرد دارد یا خیر نیز به دیجیاتو می‌گوید:

«حقیقت این است که ما برخلاف آنچه نشان می‌دهیم آنچنان هم در زمینه صنایع فضایی

حرفی نداریم. اینکه یک ماهواره صد کیلویی تا برد دو سه هزار کیلومتر را به فضا پرتاب کنیم و خود را وارد صنایع فضایی کنیم و در حقیقت به دنیا اعلام کنیم که ما هم در این امور حضور داریم؛ در وهله اول و برای بار اول و دوم منطقی است اما ادامه دادن این راه چندان منطقی نیست. ما در زمره ده کشور فعال در زمینه صنایع فضایی هستیم و این ادعا درست است اما آیا تصور می‌کنیم که دیگر کشورها نمی‌توانند ماهواره صد کیلویی را به دو هزار کیلومتر بالاتر بفرستند؟ چرا می‌توانند اما آن را امری منطقی نمی‌دانند و هزینه‌های تمام شده برای این مساله را در جای دیگری مصرف می‌کنند.»

شهبازی باور دارد که فعالیت ایران در امور فضایی به دلیل تحریم‌ها و مشکلات دیگر در جایگاه سختی قرار دارد و بسیاری از قطعات، حتی پیچ و مهره‌ها به نوعی وارداتی هستند و نرم‌افزارهای طراحی خارجی هم استفاده می‌شود:

«ماهواره‌هایی که هم‌اکنون فرستاده می‌شود دخل چندان به آن موضوع کمک در زمینه‌های کشاورزی و نقشه‌کشی ندارند و نهایتاً در مدار لئو قرار می‌گیرند و کاربردی که از آنها گفته می‌شود را نمی‌توانند داشته باشند. ماهواره‌های کاربردی در مدار ژئو قرار می‌گیرند و هم‌آهنگ زمین هستند؛ یعنی سرعتی معادل چرخش زمین دارند و این نوع ماهواره‌ها حداقل ۲ الی ۳ تن وزن دارند و به ارتفاع ۳۶ هزار کیلومتری پرتاب می‌شوند؛ ارقامی که فرسنگ‌ها با نمونه‌های فعلی که پرتاب می‌شود فاصله دارد.»

این کارشناس معتقد است که اگر هر سال یک ذره پیشرفت کنیم و آن را به نمایش بگذاریم؛ کار خاصی انجام نداده‌ایم و باید بیشتر به زیرساخت‌ها اهمیت دهیم. تکرار مکررات از نظر او توفیق چندانی ندارد و اینکه ما به جهانیان خودمان را ثابت کردیم کافیست و حالا باید به رشد این موضوع توجه کنیم؛ رشدی که البته در شرایط تحریم بسیار سخت انجام می‌پذیرد و شاید بد نباشد به موضوعات دیگری از جمله مسائل هسته‌ای بیشتر پرداخته شود:

«حتی رصد کردن ماهواره‌ها هم برای ما کار سختی است و در پرتاب قبلی این کشور روسیه بود که به ما گفت سیگنالی از ماهواره‌مان دریافت کرده است. شاید بهتر باشد دست از شعار دادن برداشته و به افق روشنی که پیش رویمان است بیشتر توجه کنیم. ما حتی در زمینه تامین سوخت مایع و جامد این ادوات مشکل داریم و در حقیقت در حال درجا زدن هستیم. شاید خرید محصولاتی که برای کشاورزی و نقشه‌کشی به درد می‌خورد در حال حاضر منطقی‌تر باشد و هزینه‌های جاری فعالیت‌های فضایی‌مان تا زمانی که در همین حد ابتدایی به سر می‌برد روی حداقل هزینه‌ها باید نگهداشته شود.»

[دیجیاتو](#)